

18.8.2016

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Viite Lausuntopyyntö 18.5.2016 Helsingin ulosottovirastolle osakeyhtiölain muutostarve-arviomuistiosta (OM 32/41/2015)

HELSINGIN ULOSOTTOVIRASTON LAUSUNTO

Helsingin ulosottoviraston lausuntona esitän kohteliaimmin seuraavaa.

3.1 Kilpailukyvyn vahvistaminen elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla

3.1.1 Itsensä työllistäjiä sekä mikro- ja pk-yrityksiä palveleva osakeyhtiölain ohjeistus ja palvelumuu- toilu

Helsingin ulosottovirasto korostaa, että on kannatettavaa lisätä yrittäjyyttä mikro- ja pk-yritysten kautta. Samalla on kuitenkin huomattava, että esimerkiksi ulosottokaaren säännökset kohtelevat palkansaajaa ja palkansaajan tapaisessa asemassa olevaa pienyrittäjää eri tavoin. Pienyrittäjällä ei ole esimerkiksi ulosottokaaren mukaan mahdollisuutta vapaakuukausiin. Näiltä osin pyydämme kiinnittämään huomiota mahdolliseen tarpeeseen säätää ulosottokaarella pienyrittäjien nykyistä paremmasta suojasta verrattuna palkansaajiin.

3.1.2 Vähimmäispääomavaatimus

Helsingin ulosottoviraston näkemys on, että pääomavaatimuksen poistamisella tai alentamisella ei ole merkittävää vaikutusta ulosoton kannalta. Useat ulosottoon ajautuneet yritykset ovat menettäneet pääomansa jo kauan ennen ulosottoon joutumistaan. Velkojat eivät saisi juuri parempaa suojaa, vaikka pääomavaatimus olisi huomattavasti korkeampi. On kuitenkin huomioitava, että pääomavaatimuksen poistaminen voi helpottaa harmaan talouden toimijoiden yritystoimintaa siten, että he voivat perustaa uusia yrityksiä entistä helpommin jos pääomavaatimusta ei ole. Toisaalta ongelma ei ole erityisen suuri ja pääomavaatimuksen poistaminen voi palveluvaltaisilla aloilla lisätä yritystoimintaa kuten arvomuistiosta todetaan.

Ulosoton asiakkaiden piirissä oman pääoman menettämisen ilmoitusvelvollisuus tunnetaan huonosti. Olisi kannatettavaa, että jonkinlainen ilmoitusvelvollisuus säilytettäisiin.

Julkisen osakeyhtiön pääomavaatimuksen alentaminen on kannatettavaa. Velkojat eivät saa merkittävästi parempaa suojaa, vaikka pääomavaatimus säilyttäisiin korkeampana.

3.1.5 Osakkeiden luovutus- ja hankintaehtoja koskevien rajoitusten poistaminen tai vähentäminen

Helsingin ulosottovirasto toteaa, että mahdolliset osakkeiden luovutus- ja hankintarajoitukset voivat vaikeuttaa velallisen omistamien osakkeiden ulosmittausta. Voi olla mahdollista, että rajoituksia tehtäisiin yhtiöjärjestykseen ulosmittauksen estämiseksi. Luovutus- ja hankintaehtojen rajoituksilla ei tulisi mahdollistaa täytäntöönpanon välttämistä. Ulosottokaaren 4 luvun 14 § mahdollistaa keino-
tekoisen järjestelyn sivuuttamisen, mutta on syytä huomioida osakeyhtiölain luovutus- ja hankinta-
ehtoja koskevien rajoitusten poistamisessa, että ehtoja ei voitaisi toisaalta käyttää yhtiöjärjestykses-
sä ulosmittauksen kiertämiseksi.

3.1.6 Mahdollisuus yhtiön omaisuuden panttauskieltoon yhtiöjärjestyksessä

Mahdollista panttausrajoitusta säädettäessä tulee huomioida omaisuuden ulosmittauskelpoisuus. Helsingin ulosottovirasto korostaa, että panttausrajoituksilla ei tulisi vaikeuttaa täytäntöönpanoa. Samalla tulisi tarkastella mahdollisuutta, että ulosottomies voisi merkitä panttausrajoituksen rekiste-
riin. Ulosottokaaren 4 luvun 38 §:n mukaan yhtiön tai muun yhteisön osuuden tai osakkeiden ulos-
mittauksen jälkeen velallinen ei saa päättää yhteisössä sellaisista tavanomaiseen liiketoimintaan
kuulumattomista toimista, jotka tuntuvasti alentavat osuuden tai osakkeiden arvoa. Mitä tässä sää-
detään, koskee yhteisöä, jossa velallisella on omistukseen perustuva huomattava määräysvalta.
Kiellon vastainen toimi on saman luvun 37 §:n nojalla tehoton velkojiin nähden.

Ulosottomiehen tekemä panttauskielto toimisi tehokkaana julkivarmistuskeinona ja ulosmitatun
omaisuuden arvo voitaisiin saada turvattua nykytilannetta paremmin.

3.1.10 Varojenjako, omien osakkeiden rahoitus, velkojiensuojamenettely ja rakennejärjestelyt

Maksukyvyyn arviointi tulisi dokumentoida. Lähtökohtaisesti dokumentin ei tarvitsisi olla julkinen,
mutta esimerkiksi ulosottomiehen tehdessä ulosottoselvitystä, se voitaisiin vaatia esitettäväksi velal-
lisen varallisuustilannetta selvitettyä.

3.2.2 Kaupparekisterin ajantasaisuuden parantaminen

Kaupparekisteriin tulisi olla mahdollisuus tehdä julkivarmistuskeinona osakkeiden ulosmittausta
koskeva merkintä. Merkintä toimisi myös yhtiön velkojille indikaationa yhtiön kohonneesta riskistä.

3.2.3 Sähköinen osake- ja osakeluettelopalvelu yksityisille osakeyhtiöille

Sähköinen osake- ja osakasluettelo on Helsingin ulosottoviraston näkemyksen mukaan kannatettava
hanke. Sähköisessä muodossa olevien osakkeiden ulosmittaaminen ja ulosmittauksen julkivarmistus
voisivat toteutua nykyistä paremmin. Asunto-osakerekisteri tulee todennäköisesti nopeuttamaan
ulosmittausprosessia ja osakkeiden realisointia. Sähköiset osakerekisterit ja osakasluettelot tulisivat
todennäköisesti säästämään ulosoton kustannuksia.

Vapaaehtoisuuden riskinä on, että harmaan talouden toimijat jäisivät lähes varmasti rekisterin ulko-
puolelle.

Muilta osin Helsingin ulosottovirastolla ei ole lausuttavaa arviomuistiosta.

Kunnioitavasti

kihlakunnanvouti Ilkka Stenius
Helsingin ulosottovirasto